

# Mezilidské vztahy

*Anthony de Mello*

Máte problémy s lidmi? Lidé jsou sobečtí, náladoví, nespolehliví, odmítaví, hloupí, nesnesitelní, nezodpovědní – na co jen si vzpomenete. Pomyslete na problémy, které máte s mezilidskými vztahy. Víte, co je kořenem všech těch problémů? Podržte se židle. Vy. Nejsou to oni? Ne, jste to vy, vy sami. Máte problémy? Příčinou jste vy. Jak je to možné?

Přijdete ke mně a řeknete: „Doktore, mám křeče v žaludku. Je to strašné. Opravdu strašné.“ A já vám jako váš doktor řeknu: „Víte co, předepíši vám něco pro vaši manželku.“ A vy řeknete: „Dobrá doktore, hned se cítím líp. Děkuji.“

No není to šílené? Kdo má problémy? Vy, ne? Byli jsme však vychováni s představou, že změnit se mají všichni ostatní.

Jste-li vyvedeni z míry, něco s vámi není v pořádku. Pojdme si to napřed vyjasnit. „Chcete tím říct, že ona se nechová špatně?“ Chová se špatně. „A vy si myslíte, že by se neměla změnit?“ Samozřejmě že měla: Ale vy ji nezměníte. Nejdříve musíte změnit sebe. Co kdybyste si nejdříve vytáhl to břevno z oka, a teprve potom začal odstraňovat smítko z jejího? Vy ji dokonce ani nevidíte. Víte proč? Protože když jste rozčilený, máte rozostřený dalekohled.

Když jste rozčilení, máte zamlžené okno, a vy jste takoví blázni, že kvůli tomu začnete dávat do pořádku všechny domy – jen proto, že vám déšť zamlžil okno. Nemohli bychom nejdříve otřít to vaše okno? Potom poznáme, co je a co není třeba udělat.

Nevidíme lidi takové, jací jsou oni – vidíme je takové, jací jsme my. Zvláštní je, že zpočátku kolem sebe vidíme nepřátelské a neurvalé lidi, ale jakmile se

změníme, vidíme ustrašené lidi.

Jsou tak vyděšení, ubožáci. Jsou nuceni k nepřátelskému chování. Jakmile to pochopíte, začnete s nimi soucítit, kdežto dříve jste reagovali hněvivě a nenávistně. „Okamžik, počkat. Pročpak je tak neurvalý?“ Jste příliš rozčilení, než abyste to viděli. Jste příliš rozčilení, než abyste si to uvědomili. Mohli bychom vás nějak uklidnit? Ale ne, přišli jste za mnou, abych vám na všechno předepsal nějaký lék.

My všichni se zajímáme o změnu, je to tak? Chceme změnit sami sebe, chceme změnit svět. Tak nás naprogramovali. Jenže my nepotřebujeme změnu, potřebujeme porozumění. Potřebujeme porozumět sami sobě. Potřebujeme porozumět ostatním.

Teď řeknu něco velmi pohoršlivého, ale pravdivého: nejste tady proto, abyste změnili svět. Jste tady proto, abyste ho milovali. Ale zpropadeně, vy ho nechcete milovat, vy ho chcete změnit!

Víte, co to znamená milovat? Milovat znamená vidět. Vidět. Jak můžete milovat něco ani nevidíte? A jak můžete vidět, když se vám do cesty jakákoli silná emoce – a teď pozor, toto je překvapivé –, kladná záporná?

Říká se, že láska je slepá. Nesmysl. Nic není tak jasnozřivého jako láska. Je to ta nejjasnozřivější skutečnost na světě. Připoutání je slepé, je hloupé.

Vychází totiž z falešných představ. A říká se tomu láska. „Jsem do tebe zamilovaný. Miluji tě.“ Cože? Miluješ mě, nebo sebe? Víte, co znamená „být zamilovaný“? To znamená, že tě chci pro sebe. Být zamilovaný znamená, že si na tebe dělám nárok. Být do tebe zamilovaný znamená, že tě chci mít, že bez tebe nebudu šťastný, jsem na tobě citově závislý a bez tebe nemohu být šťastný.

Je to droga. Je to choroba. Vaše i moje kultura nám tvrdí, že je to nejvyšší ctnost. Jsou to nesmysly. Ale kdo se odváží to říci? Jste slepí. Když jste

zamilovaní, jste plní sami sebe. Napadlo vás to někdy? Nevidíte druhého člověka, promítli jste si do něj svoje představy plné naděje a milujete své představy. Jste plní naděje. Pokud od druhého člověka nic neočekáváme, neříkáme, že jsme zamilovaní.

Máte-li tedy problémy ve vztazích s jinými lidmi, podívejte se nejdříve sami na sebe. Zeptejte se sami sebe, proč jste rozrušení. Odkud to pramení? Kdysi jsem se pozastavoval nad tím, že mě někteří lidé popuzovali. Nechápal jsem, jak je možné, že tito lidé nevadí těm, kteří jsou mnohem, mnohem lepší než já. Divil jsem se, proč tak nemožné chování někomu nevadí? A jak to, že mně vadí! Něco se mnou není v pořádku. A snažil jsem se ty lidi změnit. Ale pokud nejsem rozrušený, pak je to v pořádku. Je to fajn. Tehdy navrhuji různé věci, dělám různé věci. Jsem připravený ke změně, k jakékoli činnosti zahrnující změnu. Ale do té doby ne.

Můj dalekohled byl až dosud rozostřený. Toto je velké tajemství, které ovlivňuje mezilidské vztahy. Hodně mi to pomohlo. Kdykoli jsem rozrušený a mám s někým problémy, řeknu si: „Poslyš, Tony, něco s tebou není v pořádku. Co kdybychom se na chvíli posadili a podívali se nato, co říkáš?“ „Dobře, ale stejně bych chtěl říct...“ „Ne, ne, ty jsi rozrušený, že? Tohle nevychází z něho, to nevychází z tebe, příčinou je tvoje naprogramování.“ Ach tak, chápu. A náhle, z ničeho nic, je zde nový pohled. Je zde odstup. Je zde pochopení. Je zde konečně láska. A může to být docela těžké. Vy sami jste někdy docela tvrdí, láska může být docela tvrdá, ale láska je spravedlivá. Láska vidí. Láska nemá předsudky.

úryvek z knihy A. de Mello, Čirá radost (Portál 2012).